

12.8.2021

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

kirjaamo.ym(at)gov.fi

Lausuntopyyntö 17.6.2022

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä sekä maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta sekä luonnos asetuksesta rakennetun ympäristön tietojärjestelmän teknisen rajapinnan avulla muulle kuin viranomaiselle tapahtuvasta tietojen luovuttamisen tiedoista

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä

Yleisiä huomioita Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva kokonaisuus on lähtökohdiltaan ja tavoitteiltaan hyvä ja tarpeellinen.

Yleiset säännökset (1–4 §:t), Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän tietosisältö (5–7 §:t)

HE:n mukaan lausuntomateriaalit olisivat jatkossa yhtenäisessä muodossa rakennetun ympäristön tietojärjestelmässä. Lapin ELY-keskus katsoo, että tämä voi osaltaan aiheuttaa muutoksia toimintakulttuureissa, sillä ELY-keskusten kirjaamojen ei ole nykyisellään mahdollista ladata ulkoisilta palvelimilta asianhallintajärjestelmäänsä esimerkiksi lausuntopyyntöjen tarkoittamaa aineistoa. Lisäksi on huomioitava, että jälkikäteen on oltava todennettavissa myös ELY-keskuksen asianhallintajärjestelmästä, mistä aineistosta ELY-keskus on lausuntonsa antanut kulloisenkin menettelyn eri vaiheissa.

Alueidenkäytön suunnitteluun kuuluu olennaisena osana osallistaminen ja vuorovaikutus. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi kaavojen valmisteluvaiheessa ainoa pakollinen RYTJ:än vietävä tieto on tieto valmisteluaineiston nähtävillä olosta. Näin ollen kaavan valmisteluaineisto ei välttämättä ole saatavilla RYTJ:n kautta. Lausuntomateriaalin saataavuus järjestelmässä tulee varmistaa.

Alueidenkäytön suunnitteluun eli kaavoitukseen liittyvät tiedot on oltava maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyn kaavoitusmenettelyn mukaisina joko kunnissa ja maakunnan liitoissa tai rakennetun ympäristön tietojärjestelmässä. Mikäli muutkin kuin voimaan tulleet kaavat, rakennusjärjestykset ja tonttijaot katsotaan tarkoituksenmukaiseksi sisällyttää RYTJ:hin, on sieltä löydettävä kaikki kaavoitusmenettelyn eri vaiheissa olleet tiedot. Lakiehdotuksessa puuttuu olennainen osa tiedosta eli kaavan valmisteluaineisto. Kaavan valmisteluaineistolla tarkoitetaan kaavan

laatimiseksi tarpeellisia selvityksiä, kaavavaihtoehtoja ja kaavaselostusluonnosta. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavan tulkinnan kannalta kaavaselostus on olennainen osa, joten myös ehdotus kaavaselostukseksi on keskeinen asiakirja. Kaavoitukseen kuuluu myös esimerkiksi muistutuksiin annettavat vastineet. Nekin ovat osa kaavan asiakirjoja.

Lapin ELY-keskus yhtyy kansallisarkiston lausumaan, että rakennetun ympäristön tietojärjestelmään on tallennettava tiedot niin kattavasti, etteivät tiedonhallinta, tietopalvelu tai tiedon säilyttäminen vaadi rinnakkaisten ratkaisujen ylläpitoa. Lisäksi jää epäselväksi miten 13 §:ssä esitetty julkinen tietopalvelu toimii, jos tiedot on tallennettu sinne ehdotetun 5 §:n mukaisena.

Rakennusjärjestyksestä RYTJ:hin tallennettaisiin vain voimaantullut rakennusjärjestys. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rakennusjärjestyksen laadinnassa noudatetaan mitä kaavoitusmenettelystä on säädetty. Tulisiko myös rakennusjärjestyksen laatimisen vaiheissa esitetyt tiedot olla mainittuina 5 §:ssä?

Pääsääntöisesti lainvoimaiset kaavat kuulutetaan tulemaan voimaan. Voimaan tullutta kaavaa voi toimeenpanna. Tulisiko 5 §:n kohtien 7) ja 8) vaihtaa paikkaa?

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän tietojen käsittely, luovuttaminen ja valvonta (8–14 §:t)

11 §:ssä on säädetty viranomaisten tiedonsaantioikeuksista liittyen salassa pidettäviin tietoihin. Lainlaatijan tarkoitus ei liene, että ELY-keskuksille syntyy lain soveltamisen myötä kustannuksia tehtäviensä hoitamisen kannalta välttämättömistä salassa pidettävistä tiedoista.

Luonnos hallituksen esitykseksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Yleisiä huomioita sisällön ja kaavojen esitystavan osalta (29, 29a, 30, 40, 40a, 41, 55, 55a ja 57 §:t)

Ympäristöministeriön valmistellessa asetusta vakiomuotoisesta kartasta, tulisi tässä yhteydessä huomioida erityisesti eri kaavatasojen vaatima tarkkuus ja mittakaava.

Kaavamääräysten osalta lakiehdotuksessa on karsittu kaikilta kaavatasoilta maininnat alueen tai rakennuksen suojelumääräyksistä (maise-man, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, kaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä) ja asemakaavan osalta em. määräysten kohtuullisuudesta maanomistajalle tai oikeudesta korvaukseen.

ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksestä ei käy suoraan ilmi edellä mainitun poiston vaikutukset mm. luonnonsuojelun ja rakennussuojelun tavoitteiden ja toteuttamisen näkökulmasta. Erityisesti rakennussuojelun näkökulmasta asemakaavoitus ensisijaisena rakennussuojelun ratkaisun välineenä on luonnoksen myötä epäselvä. Myöskään mahdollisten lisääntyvien rakennusperinnön suojelemisesta

annetun lain mukaisten menettelyjen lisääntymistä eikä siitä ELY-keskuksille aiheutuvaa resurssitarvetta ja valtion rahoitustarvetta ole arvioitu.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt erityisasiantuntija Jari Laulumaa ja ratkaissut yksikön päällikkö Leena Ruokanen.

Tämä asiakirja KEHA/6498/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/6498/2022 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Ruokanen Leena 12.08.2022 12:28

Esittelijä Laulumaa Jari 12.08.2022 12:26